

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FBiH MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 04-19-4719/23
Sarajevo, 23.10.2023. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Generalni sekretarijat Vlade Federacije BiH
gđa. Edita Kalajdžić, sekretar Vlade
Sarajevo

Primljeno: 30-10-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02 0512	-02-	1638	121

Predmet: Odgovor na Inicijativu delegatkinje Vesne Saradžić
Veza: Vaš akt broj: 03-04-1185-5/23 od 12.10.2023. godine

Poštovana,

u vezi podnesene Inicijative koju je uputila delegatkinja u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, gospođa Vesna Saradžić, koja proizilazi iz Zaključka koji je Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine jednoglasno usvojio u prošlom sazivu 29.7.2021. godine, a odnosi na zaustavljanje izgradnje HE Ulog i sedam manjih HE koje čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva, koje dovode u opasnost rijeku Neretvu i sva naselja nizvodno, dajemo sljedeći:

ODGOVOR

Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo) podržava inicijativu delegatkinje u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, gospođe Vesne Saradžić i u potpunosti se slaže s obrazloženjem inicijative, u smislu da je neophodna procjena uticaja na okoliš objekata koji se grade i planiraju se graditi i njihov uticaj nizvodno na naselja i prirodu u gornjem toku rijeke Neretve.

Postupajući po navedenom Zaključku Ministarstvo i Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva su pripremili Informaciju o potrebi zaštite interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam mHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva (RS), sa prijedlogom zaključaka koje je Vlada Federacije u tadašnjem mandatu usvojila dana 27.1.2023. godine V.broj: 91/2023, po kojem se je dalje postupalo (zaključak u prilogu).

U tom smislu, navodimo da je Ministarstvo tražilo od Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske da dostavi odgovore i kompletno obrazloženje o toku gradnje HE Ulog, kao i procedure dobivenih dozvola za izgradnju HE Ulog (odgovor Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske u prilogu akta akt broj:15.4.1-052-5333/23).

Istovremeno zatražena je Informacija i od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine da dostavi u skladu sa svojim nadležnostima objasne koje su poduzete aktivnosti u vezi sa zaštitom vrsta koje su na aneksima

Bernske konvencije i budućeg kandidiranog područja za Emerald i Smaragdnu mrežu (odgovor Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u prilogu akt broj:10-3-28-2498-2/23).

Nadalje, Ministarstvo je dostavljene preporuke Sekretarijata Bernske konvencije poslalo Federalnom ministarstvu prostornog uređenja aktom broj: 04-19-737/21/22 i Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja HNK/Ž akt broj:04-19-737/21/22-2 na razmatranje i uvažavanje.

Također, dana 19.9.2023. godine dostavljen je odgovor delegatu u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine gosp. Slavenu Ragužu na pokrenutu Inicijativu, a koja se odnosi na zaustavljanje izgradnje HE Ulog koja dovodi u opasnost rijeku Neretvu, a posebno naselja i prirodu u njenom gornjem toku, koje je aktivnosti poduzelo i poduzima Ministarstvo (odgovor u prilogu).

Kako je i obrazloženo u predmetnoj inicijativi i Ministarstvo smatra da je potrebno donošenje Prostornog plana područja posebnih obilježja za sliv rijeke Neretve sa Strateškom procjenom uticaja na okoliš u okviru koje bi se procijenili svi uticaji planiranih budućih hidrocentrala na okoliš i prirodu (vrste i njihova staništa) kao i uticaj na naselja nizvodno od planiranih objekata, na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu kompletnu problematiku dana 18.10.2023. godine Ministarstvo je sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva podnijelo Vladi Federacije Bosne i Hercegovine Zajedničku Informaciju o identifikovanim potrebama za pokretanje Inicijative prema Vijeću ministara BiH za zaštitu interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam mHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva (RS), sa prijedlogom zaključaka.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu,
- Dom Naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Hamdije Kreševljakovića 3, Sarajevo, n/p sekretar Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine g-din Izmir Hadžić
- a/a

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 300. sjednici, održanoj 27.01.2022. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnog ministarstva okoliša i turizma o potrebi zaštite interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam MHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva.

2. Zadužuju se Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalno ministarstvo okoliša i turizma da u skladu sa svojim nadležnostima:

- nastave sa aktivnostima iznalaženja načina zaštite interesa Federacije Bosne i Hercegovine od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam MHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva;
- od Federalnog pravobranilaštva zatraže mišljenje o načinu i mogućnostima pravne zaštite interesa Federacije Bosne i Hercegovine od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam MHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva, u skladu sa njihovim nadležnostima.

3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 91 /2022
27.01.2022. godine
Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 04-19-737/21/22-3
Sarajevo, 28.2.2023. godine

MINISTRSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA
Bosne i Hercegovine
MUSALA 9
SARAJEVO

Edita Đapo
28.02.2023

Predmet: Preporuke Bernske Konvencije u vezi negativnog uticaja izgradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi , *dostavlja se.*-

Poštovani,

u skladu sa dostavljenom instrukcijom vezano za Preporuke 217 (2022) usvojene 2. decembra 2022. godine, dostavljene od strane Sekretarijata Bern konvencije, obavještavamo vas da smo postupili u skladu sa istim.

U prilogu vam dostavljamo akte dostavljene Federalnom ministarstvu prostornog uređenja i Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja Hercegovačko-neretvanskog kantona.

S poštovanjem,

prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

- Naslovu
- Arhivi

MINISTRICA

Edita Đapo
dr. Edita Đapo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 04-19-463/23
Sarajevo, 17.07.2023. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I
EKONOMSKIH ODNOSA
Musala 9, 71000 Sarajevo

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE,
GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU REPUBLIKE SRPSKE
Trg Republike Srpske br. 1,
78000 Banja Luka

21-07-2023

Predmet: Incijativa Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH za HE Ulog

Poštovani,

Dana 26.06.2023. godine Federalno ministarstvo okoliša i turizma je od zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine gđin. Raguža Slavena zaprimilo akt o incijativi izgradnje HE Ulog koji dovodi u opasnost rijeku Neretvu, a posebno naselja i prirodu u njenom gornjem toku. U samo dvije godine naučnih istraživanja gornjeg toka rijeke Neretve, pronađeno je više od 1300 životinjskih vrsta te otkrivena nova vrsta za nauku, što ujedno ukazuje na veliku vrijednost ovog područja. U skladu sa navedenim, zatražili su da ministarstva okoliša dostave i javno objave dokument investitora koji pokazuje na koji način bi se upravljalo sa HE Ulog te time dobila adekvatna informacija o načinu korištenju modela za njenu izgradnju, čime bi se utvrdilo da li se radi o "protočnom priliv-odliv režimu" kao što investitor navodi, ili se koristi štetniji model „proizvodnja vršne električne energije.

U istom aktu ističe se da resorni organi iz Federacije BiH nisu sudjelovali u konsultacijama i procesima odobravanja HE Ulog i da je tek nakon žalbe zbog kršenja Bernske konvencije u 2022. godini, donesen zaključak po kojem se od javnog pravobraniteljstva traži mišljenje o zaštiti interesa i imovine Federacije BiH.

Kako bi Federalno ministarstvo okoliša i turizma odgovorilo na traženi upit zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, molimo vas da svako iz svoje nadležnosti dostavi tražene informacije o projektu i dozvole te da se dostave informacije o poduzetim aktivnostima na državnom i entitetskom nivou nakon žalbe Bernske konvencije.

S poštovanjem,

MINISTRICA

dr. sc. Nasiba Pozder

Dostavljeno:

- Naslovu
- Arhivi

225
Босна и Херцеговина
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

Primijeno:	16-08-2023	
Org. jed.	Broj	Priloga
04	19	463/23

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел: 051/339 592 факс: 051/ 339 653 E-mail:kabinetministra@mgr.vladars.net
www.vladars.net

Број: 15.4.1-052-5333/23
Датум: 14.08.2023. године

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ОКОЛИША И ТУРИЗМА
71000 САРАЈЕВО
Ул. Хамдије Чемерлића бр 2

**ПРЕДМЕТ: Иницијатива Заступничког дома Парламента Федерације БиХ за ХЕ „Улог“,
ИНФОРМАЦИЈА, доставља се,
(Вежа: Ваш акт број 04-19-463/23)**

Дана 24.07.2023. године на протоколу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију, запримљен је акт Федералног Министарства околиша и туризма у којем се наводи да сте од г. Славена Рагуџа, заступника у Заступничком дому Парламента Федерације БиХ, запримили акт о иницијативи изградње ХЕ „Улог“ који доводи у опасност ријеку Нетертву, а посебно насеља и природу у њеном горњем току. У складу са наведеним, затражено је од Федералног министарства околиша и туризма достављање и јавно објављивање документа одговорног лица који показује на који начин би се управљало са ХЕ Улог, те тиме добила адекватна информација о начину коришћења модела за њену изградњу, чиме би се утврдило да ли се ради о „проточном приливу – одлив режиму“ или се користи „производња вршне електричне енергије“. Надаље, у предметном акту је наведено да ресорни органи из Федерације БиХ нису учествовали у консултацијама и процесима одобравања ХЕ „Улог“. Уз предметни акт је достављена Иницијатива именованог заступника.

У складу са достављеном иницијативом, а у циљу објективне и цјеловите информације о поступцима који су, у складу са Законом о заштити животне средине, спроведени пред Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске и начину на који је јавност и заинтересована јавност Федерације БиХ била укључена у наведене поступке, достављамо вам информацију како слиједи:

Поступци процјене утицаја на животну средину (претходна процјена утицаја и процјена утицаја на животну средину) за ХЕ „Улог“ спроведени су 2009/2010. године. Конкретно, захтјев за одобравање Студије утицаја на животну средину за ХЕ „Улог“ на ријеци Нетерви, општина Калиновик, процјењене снаге 35 MW поднесен је Министарству 10.08.2010. године. У складу са Законом о заштити животне средине, подношењу захтјева је претходило Рјешење Министарства којим је утврђена обавеза спровођења процјене утицаја на животну средину и израда Студије утицаја на животну средину, број: 15-96-159/09 од 07.10.2010. године, Локацијски услови број: 15-364-380/10 од 03.08.2010. године и

Нацрт Студије утицаја на животну средину израђен од „Пројект“ а.д. Бања Лука, овлашћене институције за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

У поступку претходне процјене Федерално Министарство је исказало интерес за учешће у поступку, а у складу са дописом општине Коњиц. С тим у вези Министарство је припремило и презентовало Информацију о статусу предмета на 18. Сједници Међуентитетског тијела, одржаној 11.12.2009. године у Бањој Луци, у оквиру тачке 6. дневног реда. У информацији је наведено да ће Министарство поступити у складу са Законом у даљем поступку, те омогућити учешће јавности у поступку. У складу са закључком по наведеној тачки, након информације о статусу пројекта Федералном министарству околиша и туризма је достављена комплетна документација из поступка процјене утицаја на животну средину. О статусу пројекта ХЕ „Улог“ дата је информација и на 23. сједници Међуентитетског тијела за заштиту животне средине у оквиру тачке 2. дневног реда, одржане 23.11.2010 године у Сарајеву, када је дата информација о процедури издавања еколошке дозволе за ХЕ „Улог“ (односно информација о одржавању јавне расправе у Калиновику у поступку око одобравања Студије утицаја на животну средину, као и начин укључивања сектора за околишне дозволе Федералног министарства околиша и туризма у процедуре). Хронолошки посматрано информација о наредним корацима у поступку процјене утицаја на животну средину и могућности укључивања институција и заинтересоване јавности у поступак, дате су Међуентитетском тијелу за заштиту животне средине прије издавања Рјешења о одобравању Студије утицаја на животну средину за ХЕ „Улог“ које је издато дана 07.04.2011. године.

Из тог разлога, а након покретања поступка процјене утицаја на животну средину за ХЕ „Улог“, носилац пројекта је обавијестио јавност о поднесеном захтјеву, као и о времену и мјесту одржавања јавне расправе. Обавјештење је објављено дана 01.09.2010. године у дневном листу „Глас Српске“ и дневном листу „Аваз“, како би јавност оба ентитета била благовремено упозната са свим детаљима везаним за овај пројекат, а бесплатан јавни увид у документацију био је омогућен у општини Калиновик.

Из обавеза проистеклих на 18. Сједници Међуентитетског тијела Министарство је послало нацрт Студије утицаја и копију захтјева Федералном Министарству околиша и туризма, на поступање са обавјештењем о мјесту и времену одржавања јавне расправе.

Како би се отклониле све дилеме око овог пројекта, те у складу са дописом општине Коњиц адресираним на Међуентитетско тијело за заштиту животне средине БиХ (достављено Министарству дана 03.09.2010. године), затражен је одговор од овлашћене институције (израђивача нацтра Студије утицаја) „Пројект“ а.д. Бања Лука о могућности утицаја овог пројекта на други ентитет, што је достављено овом министарству дана 08.09.2010. године, у којем је наведено да овај пројекат нема и да неће имати негативан утицај на низводни дио тока ријеке Неретве према усвојеном техничком рјешењу ХЕ „Улог“, као и на основу утврђивања нултог стања, а одговорно лице постројења „ЕФТ ХЕ УЛОГ“ је упутило директан допис општини Коњиц са информацијама о пројекту и мјесту гдје се може погледати Студија утицаја на животну средину и осталим релевантним информацијама о самом пројекту, са констатацијом да се изградња ХЕ „Улог“ планира, у складу са релевантним директивама ЕУ о водоциковима и заштити животне средине.

На јавној расправи одржаној 12.10.2010. године у Калиновику присуствовали су, поред заинтересоване јавности из Републике Српске из Федерације БиХ (према списку присутних) и представници: Пољопривредно – прехрамбеног факултета у Сарајеву, општине Коњиц, Електропривреде БиХ, Зелени Неретва Коњиц и РТВ Коњиц. Из Федералног министарства околиша и туризма није било представника нити је у остављеном року запримљен било какав одговор или мишљење. На јавној расправи је закључено да је Министарство поступило у складу са одредбама Закона о заштити животне средине, јер је сарадња са другим ентитетом по питању прекограничног утицаја прописана преко министарства надлежног за заштиту животне средине у ентитетима.

Представљање пројекта ХЕ „Улог“ је извршено и у Коњицу, дана 21.10.2010. године у просторијама општине. Из записника достављеног овом Министарству утврђено је да су састанку присуствовали

представници општине Коњиц, Центар за рибарство Неретва Коњиц, Спортско риболовно друштво Коњиц и члан федералне комисије за концесије.

За хидроелектрану „Улог“, на ријеци Неретви, општина Калиновик, издата је еколошка дозвола 11.07.2011. године. Као што је наведено, издавању еколошке дозволе је претходио поступак процјене утицаја на животну средину, окончан рјешењем о одобравању Студије утицаја на животну средину, дана 07.04.2011. године. У складу са примједбама са јавне расправе од стране Удружења рибара из Коњица (ФБиХ), **накнадно је извршена презентација пројекта ХЕ „Улог“ у Коњицу при чему је постигнут консензус и у даљем поступку одобравања Студије утицаја као и поступку издавања еколошке дозволе није било примједби из ФБиХ. За вријеме јавног увида током поступка издавања еколошке дозволе није било примједби заинтересоване јавности, нити је општина Калиновик имала примједби на овај пројекат. Наведена еколошка дозвола је обновљена 2016. године, те 2021. године, с обзиром да је Законом о заштити животне средине прописано да се еколошка дозвола ревидује сваких пет година. Сходно наведеном закону, еколошка дозвола садржи мјере заштите животне средине у цјелини и то за фазу изградње и фазу експлоатације, чијом реализацијом и испуњавањем се може смањити или свести на најмању могућу мјеру утицај на животну средину.**

У складу са захтјевом за Федералног министарства околиша и туризма, на 53. састанку Међуентитетског тијела за заштиту животне средине дата је информација о спроведеном поступку у 2009/2010. години за наведено постројење, те дата информација да је на захтјев Зелени Неретва Коњиц дана 09.11.2021. године **извршено и достављање рјешења о обновљеној еколошкој дозволи која је издата одговорном лицу „ЕФТ – ХЕ УЛОГ“ за ХЕ „Улог“, из маја 2021. године.**

Све одлуке Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске постављају се на интернет страницу Министарства, а за вријеме трајања управног поступка на интернет страници се поставља и документација која се цијени у управним поступцима.

Концесија за изградњу ХЕ Улог додијељена је 2009. године. Имајући у виду да је еколошка дозвола за ХЕ Улог издата у 2011. години, након чега је иста обновљена у складу са прописима, неспорно је да су се поступци спровели прије него је предметна локација добила статус кандидата за „Смарагдну Мрежу“ и прије доношења Препоруке 157. Бернске конвенције. На захтјев Секретаријата Бернске конвенције редовно се достављају информације о статусу ХЕ „Улог“.

Достављено:

1. Министарству спољне трговине и економских односа,
Мусала 9, 71000 Сарајево
2. Наслову
3. Евиденцији
4. а/а

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Broj: 04-19-737/21/22-2
Sarajevo, 27.2.2023. godine

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja HNK/Ž
Stjepana Radića 3,
88000 MOSTAR

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA

Primljeno	28-02-2023		
Org. jelo	Klas. ozn.	Redni broj	Prilog

Predmet: Preporuke Bernske Konvencije u vezi negativnog uticaja izgradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi , *dostavlja se.*-

Poštovani,

u toku 2020. godine Sekretarijat Bernske konvencije je zaprimio tužbu Nevladinog sektora (konzorcij nevladinog sektora, Centar za životnu sredinu i Aarhus centar u Bosni i Hercegovini kao članice Koalicija za zaštitu rijeka Bosne i Hercegovine, uz podršku organizacija Riverwatch, EuroNatur CEE Bankwatch Network i ClientEarth) po pitanju gradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi, a na predloženom od strane Bosne i Hercegovine Emerald lokalitetu.

Na sastanku komiteta Bernske konvencije (tokom 2021. godine) odlučeno je da se uslijed nedostatka informacija u postupku navedene tužbe odredi delegacija ispred Bernske konvencije koja će posjetiti sporne lokalitete. Shodno tome, delegacija Sekretarijata Bernske Konvencije, koja je sačinjavala tri člana, je poslana u BiH radi procjene trenutnog stanja povodom navedene problematike u periodu od 17.- 21. oktobra 2022. godine.

Nadalje, održan je sastanak Stalne komisije za Konvenciju o očuvanju europskog divljeg biljnog i životinjskog svijeta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) u okviru koje je predstavljen Izvještaj uz Preporuke za Bosnu i Hercegovinu, a koji je izrađen nakon navedene ekspertske misije na terenu.

U prilogu vam dostavljamo Preporuke Bernske Konvencije u vezi negativnog uticaja izgradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi, koje su planirane u budućem Prostornom planu Federacije BiH, te vas molimo da razmotrite dostavljene preporuke u vašim budućim aktivnostima vezano za navedeno predmetni prostor.

S poštovanjem,

MINISTARICA
dr. Edita Đapo

prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

- Naslovu
- Arhivi

Broj: 04-19-737/21/22
Sarajevo, 27.2.2023. godine

**FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA
SARAJEVO**

Predmet: Preporuke Bernske Konvencije u vezi negativnog uticaja izgradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi , *dostavlja se.*-

Poštovani,

u toku 2020. godine Sekretarijat Bernske konvencije je zaprimio tužbu Nevladinog sektora (konzorcij nevladinog sektora, Centar za životnu sredinu i Aarhus centar u Bosni i Hercegovini kao članice Koalicija za zaštitu rijeka Bosne i Hercegovine, uz podršku organizacija Riverwatch, EuroNatur CEE Bankwatch Network i ClientEarth) po pitanju gradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi, a na predloženom od strane Bosne i Hercegovine Emerald lokalitetu.

Na sastanku komiteta Bernske konvencije (tokom 2021. godine) odlučeno je da se uslijed nedostatka informacija u postupku navedene tužbe odredi delegacija ispred Bernske konvencije koja će posjetiti sporne lokalitete. Shodno tome, delegacija Sekretarijata Bernske Konvencije, koja je sačinjavala tri člana, je poslana u BiH radi procjene trenutnog stanja povodom navedene problematike u periodu od 17.- 21. oktobra 2022. godine.

Nadalje, održan je sastanak Stalne komisije za Konvenciju o očuvanju europskog divljeg biljnog i životinjskog svijeta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) u okviru koje je predstavljen Izvještaj uz Preporuke za Bosnu i Hercegovinu, a koji je izrađen nakon navedene ekspertske misije na terenu.

U prilogu vam dostavljamo Preporuke Bernske Konvencije u vezi negativnog uticaja izgradnje hidro elektrana na rijeci Neretvi, koje su planirane u budućem Prostornom planu Federacije BiH, te vas molimo da razmotrite dostavljene preporuke u vašim budućim aktivnostima vezano za navedeno predmetni prostor.

S poštovanjem,

MINISTRICA

dr. Edita Đapo

prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

- Naslovu
- Arhivi

Broj: 04-19-463/23
Sarajevo, 31.07.2023. godine

VLADA FEDERACIJE BiH
n/p gđa. Edita Kalajdžić, sekretar

07.08.2023

PARLAMENT Federacije BiH
Predstavnički dom
gđin. Slaven Raguž, zastupnik

Predmet: Obavještenje o inicijativi za HE Ulog

Poštovani,

Želimo Vas obavjestiti da je Federalno ministarstvo okoliša i turizma postupilo po zahtjevu zastupnika gđin. Slavena Raguža o inicijativi za HE Ulog, a odnosi se na dostavljanje dokumenata i javno objavljivanje svih informacija o HE Ulog. je Federalno ministarstvo okoliša i turizma je uputilo zahtjev Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine kako bi svako iz svoje nadležnosti dostavio tražene informacije o projektu i dozvole, kao i dosadašnje informacije o poduzetim aktivnostima na državnom i entitetskom nivou po žalbi Bernske konvencije.

Nakon što navedene institucije odgovore na zahtjev i dostave tražene informacije i dokumentaciju, dostavit ćemo vam odgovor na poduzetu inicijativu.

S poštovanjem,

MINISTRICA

dr. sc. Nahiha Pozder

Dostavljeno:

- Naslovu
- Arhivi

3572
04
01

Број: 10-3-28-2498-2/23
Сарајево, 28.08.2023. године

ВРЛО ХИТНО !!!

Федерално министарство околиша и туризма
Хандије Чемерлића 2
71000 Сарајево

Предмет: Иницијатива Представничког дома Парламента ФБиХ за ХЕ Улог,
Обавјештење – доставља се;
Веза: Ваш акт број 04-19-463/23 од 17.07.2023. године

Поштовани,

Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине запримило је ваш допис из везе, горње ознаке у вези Иницијативе Представничког дома Парламента Федерације БиХ у вези Хидроелектране Улог. С тим у вези, обавјештавамо вас да је Министарство спољне трговине и економских односа БиХ у складу са својим надлежностима вршило координацију активности у вези са посјетом представника Секретаријата Бернске конвенције која се одржала у октобру 2022. године (састанци са надлежним ентитетским институцијама и посјета локалитетима који су предмет жалбе).

Као што вам је познато, надлежне ентитетске институције у цјелокупном процесу дају информације и додатна појашњења по захтјевима Секретаријата Бернске конвенције те су исте у могућности да вам пруже најновије информације о предузетим активностима на ентитетском нивоу.

С поштовањем,

МИНИСТАР

Сташа Кошарац

Доставити:
- Наслову;
- а/а.

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA		
Primijeno:	12-09-2023	Prilozi:
Org. jed.	Broj	
04-19-463/23		

Broj: 04-19-463/23
Sarajevo, 19.9.2023. godine

25.09.2023

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Generalni sekretarijat Vlade Federacije BiH
gđa. Edita Kalajdžić, sekretar Vlade
Sarajevo

Predmet: Odgovor na inicijativu delegata Slavena Raguža
Veza: Vaš akt broj: 03-04-749-2/23 od 26.06.2023. godine

Poštovana,

u vezi podnesene inicijative koju je uputio poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, gosp. Slaven Raguž, a koja se odnosi na zaustavljanje izgradnje HE Ulog koja dovodi u opasnost rijeku Neretvu, a posebno naselja i prirodu u njenom gornjem toku, dajemo sljedeći:

ODGOVOR

Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo) podržava inicijativu poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, gosp. Slavena Raguž i u potpunosti se slaže s obrazloženjem inicijative, u smislu da je neophodna procjena uticaja na okoliš objekata koji se grade i planiraju se graditi i njihov uticaj nizvodno na naselja i prirodu u gornjem toku rijeke Neretve.

U tom smislu, navodimo da je Ministarstvo po zaprimljenoj Inicijativi odmah zatražilo od Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske da dostavi odgovore na postavljena pitanja kao i kompletno obrazloženje o toku gradnje HE Ulog, kao i procedure dobivenih dozvola za izgradnju HE Ulog (odgovor Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske u prilogu akta broj:15.4.1-052-5333/23).

Istovremeno zatražena je Informacija i od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine da dostavi u skladu sa svojim nadležnostima objasne koje su poduzete aktivnosti u vezi sa zaštitom vrsta koje su na aneksima Bernske konvencije i budućeg kandidiranog područja za Emerald i Smaragdnu mrežu (odgovor Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u prilogu akt broj:10-3-28-2498-2/23).

Nadalje, Ministarstvo je dostavljene preporuke Sekretarijata Bernske konvencije poslalo Federalnom ministarstvu prostornog uređenja aktom broj: 04-19-737/21/22 i Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja HNK/Ž akt broj:04-19-737/21/22-2 na razmatranje i uvažavanje.

Kako je i obrazloženo u predmetnoj inicijativi i Ministarstvo smatra da je potrebno donošenje Prostornog plana područja posebnih obilježja za sliv rijeke Neretve sa Strateškom procjenom uticaja na okoliš u okviru koje bi se procijenili svi uticaji planiranih budućih hidrocentrala na okoliš i prirodu (vrste i njihova staništa) kao i uticaj na naselja nizvodno od planiranih objekata, na području Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

MINISTRICA

dr. sc. Nasiha Pozder

Dostaviti:

- Naslovu,
- Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Hamdije Kreševljakovića 3, Sarajevo, n/p sekretar Doma Naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine g-din Izmir Hadžiavdić
- a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 25-09-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost

Broj: 04-19-463/23
Sarajevo, 18.10.2023.godine

20.10.2023

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Generalni sekretarijat Vlade Federacije BiH
gđa. Edita Kalajdžić, sekretar Vlade
Sarajevo

PREDMET: Zajednička Informacija o identifikovanim potrebama za pokretanje inicijative prema Vijeću ministara BiH za zaštitu interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam mHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva (RS), sa prijedlogom zaključaka, *dostavlja se.*

S ciljem uvrštavanja na dnevni red sjednice Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, te razmatranja i donošenja, u prilogu dostavljamo printanu i elektronsku verziju ispred Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Federalnog ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstava Zajedničku Informaciju o identifikovanim potrebama za pokretanje inicijative prema Vijeću ministara BiH za zaštitu interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam mHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva (RS), sa prijedlogom zaključaka sa zaduženjem za postupanje.

Prilog:
- kao u tekstu

Dostaviti:

- imenovanom
- arhiva

ZAJEDNIČKA INFORMACIJA

o identifikovanim potrebama za pokretanje inicijative prema Vijeću ministara BiH za zaštitu interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam mHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva (RS), sa prijedlogom zaključaka

Prve službene informacije o projektu izgradnje HE Ulog Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: FMPVŠ) i Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljem tekstu: FMOIT) su zaprimili u 2009. godini, nakon čega se pisanom korespondencijom u više navrata pokretala inicijativa za osiguranje učešća javnosti u procesima izdavanja vodnih akata iz oblasti voda prema Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu RS-a. Nadležni organi za vode Federacije BiH nisu nikada dobili traženu dokumentaciju kako bi se iskoristila zakonska odrednica i to odredba člana 129. stav 3. Zakona o vodama RS („Službeni glasnik RS“ br. 50/06, 92/09 i 121/12) koja propisuje da „*ukoliko se u postupku donošenja vodopravnog akta, a posebno vodnih smjernica, utvrdi postojanje razloga iz kojih proizilazi da će objekat, instalacija ili predložena aktivnost koja se nalazi ili odvija na teritoriji Republike Srpske (u daljem tekstu: RS) imati negativne uticaje na vodne resurse na teritoriji Federacije BiH, nadležni organ RS-a, prije donošenja vodopravnog akta, pribavit će mišljenje nadležnog organa Federacije BiH*“.

S tim u vezi također vrijedi podsjetiti da je članom 5 stav 3 Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 71/2012, 79/2015 i 70/2020) propisano da „*Republika uspostavlja sa Federacijom Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktom saradnju i koordinaciju u okvirima zajedničkih ciljeva i interesa zaštite životne sredine.*“ Zakonom propisana saradnja se vrši putem Međuentitskog tijela za zaštitu okoliša koje je definisano članom 127 Zakona o zaštiti životne sredine RS i članom 125 Zakona o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH 15/2021“)

Aktom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03-04-1213/2020 od 16.10. 2020. godine FMPVŠ dostavljen je Zaključak kojim se zadužuje Vlada Federacije BiH i resorna ministarstva da se aktivno uključe u zaštitu Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog, instalisane snage 35 MW i sedam manjih hidroelektrana koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva.

Akademik Muriz Spahić ispred Udruženja geografa u BiH, se pismom obratio između ostalih FMPVŠ i FMOIT, 12.10. 2021. godine, kojim se daje upozorenje o opasnim preduzetim antropogenim radovima u gornjem toku i slivu rijeke Neretve.

FMPVŠ se informacijom o aktivnostima na gradnji He Ulog u 2020. godini obratilo i Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS-a, a u novembru 2020. godine je obavješteno da je 24.12.2012. godine izdata vodoprivredna saglasnost investitoru „EFT-HE“ Ulog pod brojem 12.07-4695/12. Kompletna korespondencija od 2009. godine između nadležnih organa je dostupna u FMPVŠ.

FMOIT-u je onemogućeno daljnje postupanje po pitanju uticaja na izgradnju HE Ulog jer je kompletan spis predmeta, na osnovu liste kategorija registraturne građe broj:01-48-593/11 od 02. 12. 2011. godine s rokovima čuvanja, zapisnički je uništen.

Također, predmetna problematika za izdavanje ekološke dozvole HE „Ulog“ je bila na dnevnom redu sjednica Međuentitskog tijela za okoliš Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: MTO) četiri puta. MTO je dobivalo određene informacije vezano za upravne postupke izdavanja ekološke dozvole za HE „Ulog“ koje je vodilo Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i ekologije RS-a i unutar tog postupka izrade i razmatranja Studije utjecaja na okoliš. MTO je svojim zaključcima usmjeravalo odgovarajuće proceduralno uključivanje FMOIT-a (Sektora za okolišne dozvole) u postupak razmatranja Studije utjecaja na okoliš, a prvenstveno u cilju sagledavanja negativnih utjecaja na okoliš nizvodno od HE Ulog, na području Federacije BiH i u konačnici sagledavanja same ekološke dozvole. Pitanja HES

Gornja Neretva (sedam MHE) nikada nisu bila na dnevnom redu MTO do sada. Svi zapisnici sa sjednica MTO-a su dostupni u FMOIT-u.

U skladu sa zaključkom sa 53. sjednice MTO održane 11.11.2021. godine u Sarajevu, Ministarstvo za prostorno uređenje, građenje i ekologiju RS-a je FMOIT-u dostavilo Informaciju o realizaciji projekata HES „Gornja Neretva“ i HE „Ulog“ (akt broj: 15.01-052-8253/21 od 28.12.2021. godine), u kojoj se, između ostalog, navodi, da je u decembru 2021. godine, protiv rješenja o obnovljenoj ekološkoj dozvoli za HE „Ulog“ pokrenut upravni spor od strane NVO „Zeleni Neretva“ Konjic. Također, izgleda da je rješenje o obnovljenoj ekološkoj dozvoli za HE „Ulog“ osporio i NVO Aarhus Centar u Bosni i Hercegovini. Međutim, do danas FMOIT nije obaviješten o statusu upravnog spora pred nadležnim sudom u Republici Srpskoj.

Ističemo da je u mjesecu novembru 2020. godine FMOIT obaviješteno putem e-maila od sekretarijata Konvencije o zaštiti Evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) Vijeća Evrope¹ da se vodi postupak protiv Bosne i Hercegovine vezano za HE Ulog i HES Gornja Neretva. Od strane konzorcija nevladinih organizacija (Centar za okoliš, Aarhus centar u Bosni i Hercegovini, EuroNatur, Riverwatch, CEE Bankwatch Network i ClientEarth) pokrenuta je žalba o kršenju obaveza člana 3. i član 4. tačke 1., 2. i 3. Bernske konvencije i Preporuku br. 157 (2011) o statusu kandidata Emerald lokacija i smjernicama i kriterijima za njihovo imenovanje dopuštanjem izgradnje hidroelektrane Ulog 35MW i Hidroelektrana HES „Gornja Neretva“ koji se sastoji od 7 malih hidroelektrana ukupne instalirane snage 15,01 MW, na gornjoj Neretvi (Gornja Neretva) i njenim pritokama. Konstatovano je da prilikom donošenja gore navedenih odluka vlasti u Bosni i Hercegovini, između ostalog :

- nisu uzele u obzir da su podaci koje su dali procjenitelji zastarjeli i ne pokazuju stvarne ekološke rizike i štetne utjecaje predloženih projekata;
- nisu uspjeli procijeniti ukupnu ocjenu utjecaja projekta na okoliš u cjelini i kumulativni utjecaj predloženih hidroelektrana s pripadajućim dalekovodima;
- nije definirao učinkovite i moguće mjere kojima bi se utjecaj na rijeke i vrste i staništa mogao ublažiti;
- nije dokazao da nema razumne alternative za predložene projekte;
- nisu uspjeli pribaviti odgovarajuće informacije o projektima i provesti analizu na temelju svih prikupljenih informacija.

Imajući u vidu navedeno i kako bi se spriječile posljedice koje izgradnja hidroelektrana na području RS-a ima na stanje voda i okoliša u cjelini nizvodno u Federaciji BiH, te na činjenicu da nadležna ministarstva RS-a ne uključuju nadležna federalna ministarstva, iako za to postoje zakonski osnov u postupcima izdavanja dozvola. U organizaciji FMPVŠ i FMOIT, održan je sastanak u FMOIT-u sa predstavnicima Generalnog sekretarijata Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Ureda premijera dana 15.11.2021. godine. Jedan od zaključaka sa navedenog sastanka je da će FMPVŠ i FMOIT konsultovati Federalno pravobranilaštvo u vezi rješavanja predmetne problematike.

Slijedom navedenog održan je sastanak sa predstavnikom Federalnog pravobranilaštva dana 20.12. 2021. godine na kojem je zaključeno da je potrebno da FMPVŠ i FMOIT zatraže mišljenje od Federalnog pravobranilaštva u vezi predmetne problematike.

¹ Konvencija Vijeća Evrope o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) je obvezujući međunarodni pravni instrument u području zaštite prirode, koji pokriva prirodnu baštinu evropskog kontinenta i nekih država Afrike. Ima za cilj očuvati divlje životinje i biljke te njihova prirodna staništa i poticati evropsku saradnju na tom polju, a osobiti naglasak stavlja se na potrebu zaštite ugroženih staništa i osjetljivih vrsta, uključujući migratorne vrste.

U tom smislu, a na osnovu Informacije o potrebi zaštite interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam MHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva (pripremljena od strane FMOIT i FMPVŠ) i u svrhu rješavanja predmetnog pitanja, Vlada Federacije BiH je na svojoj 300. sjednici održanoj dana 27.01. 2022. godine donijela Zaključak V. broj: 91/2022, kojim je tačkom 2. alineja 2. zadužila FMPVŠ i FMOIT da u skladu sa svojim nadležnostima od Federalnog pravobranilaštva zatraže mišljenje o načinu i mogućnosti pravne zaštite interesa Federacije BiH od posljedica izgradnje HE Ulog (RS) i sedam MHE, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva, u skladu s njegovim nadležnostima.

Postupajući po zaključcima u više navrata je zataženo mišljenje od Federalnog pravobranilaštva ali do današnjeg dana odgovor nije dobiven.

Dana 2. 12. 2022.godine, na sastanku Stalne komisije Bernske konvencije usvojene su Preporuke u odnosu na Bosnu i Hercegovinu, u kojima se između ostalih navodi da je neophodno *«službeno proglasiti 'Gornji tok Neretve' kao osvojeno mrežno stanište Smargdne mreže. Razviti novu regulativu za režim preostalih voda temeljenu na znanstveno utemeljenim studijama, budući da je trenutna regulativa neprikladna. Regulativa treba biti usklađena s ekološkim zahtjevima važnih vrsta poput jadranske pastrve (Salmo farioides), riječne krkavice (Cottus gobio), riječnog golčića (Phoxinus phoxinus), riječne klenice (Barbatula barbatula) i eventualno mramorne pastrve (Salmo marmorata); Osigurati da se neće provoditi hidropeaking operacije kao obvezni uvjet za puštanje u pogon hidroelektrane (to će se službeno unaprijed utvrditi od strane vlasti). Ako se hidropeaking i dalje provodi, operacija mora biti odmah zaustavljena...»*.

Nadalje je naglašeno da je potrebno **“Obustaviti izgradnju hidroelektrane Ulog dok se: a. Biro ili stalni odbor ne ocijeni da su preporuke iz stava 1-6 ove preporuke provedene i ispunjene; ... i, uzimajući u obzir te procjene, ne bude dokazano da se ispunjava član 4. II Konvencije. Zabraniti implementaciju hidroelektričnog sustava Gornja Neretva (i faza I i faza II) i povući dodijeljene koncesije zbog dubokog negativnog utjecaja, vrlo dugog dijela gornje Neretve koji je pogođen i dodatnih negativnih kumulativnih učinaka, koji se smatraju nespojivim s ciljevima kandidatske Smaragdne mreže BA0000002. Ukloniti pogođene projekte iz Prostornog plana.”**

Također, prema raspoloživim informacijama FMOIT-a u vezi postupka koji se vodi kod Sekretarijata Bernske konvencije 25.10.2021. godine izvršen je inspekcijski nadzor kontrole građenja u dijelu gornjeg toka rijeke Neretve, na lokalitetima predviđenim za građenje malih hidroelektrana iz sistema HES i utvrđeno da se ne izvode nikakvi građevinski radovi niti ima organizovano gradilište.

Nadalje, FMOIT je dostavljene preporuke Sekretarijata Bernske Konvencije poslalo Federalnom ministarstvu prostornog uređenja aktom broj: 04-19-737/21/22 i Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja HNK/Ž akt broj:04-19-737/21/22-2 na razmatranje i uvažavanje.

Dana 29.06.2023. godine, FMOIT je od Vlade Federacije BiH zaprimio Inicijativu Slavena Raguža, poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH.

Predmetnom Inicijativom poslanik Raguž od premijera Vlade Federacije BiH i ministrice FMOIT-a, je između ostalog, tražio *“Poduzimanje svih raspoloživih pravnih radnji u cilju zaustavljanja izgradnje, kao i poništavanje dozvola za izgradnju HE Ulog koja dovodi u opasnost rijeku Neretvu, a posebno naselja i prirodu u njenom gornjem toku. U međuvremenu od Ministarstva okoliša tražim da se od investitora za izgradnju HE Ulog dostavi i javno objavi dokument koji pokazuje na koji način bi se upravljalo sa HE Ulog, budući da se informacije iz izjava investitora, ne podudaraju s onime što stoji u projektu Investitor tvrdi kako će se raditi u, 'protočnom priliv-odliv režimu', dok se u projektu navodi znatno štetniji model 'proizvodnje vršne el. enrgije.”*

Dana 17.07.2023.godine, ministrica FMOIT je prosljedila je Inicijativu poslanika Raguža, sa popratnim aktom Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju.

Dana 16.08.2023.godine, FMOIT je zaprimio odgovor Ministarstva za prostorno uređenje i ekologiju Republike Srpske. U predmetnom aktu dat je između ostalog, hronološki prikaz postupaka koji su se u skladu sa RS Zakonom o zaštiti životne sredine sprovedeni pred tim ministarstvom te je naveden način na koji je zainteresovana javnost Federacije BiH bila uključena u navedene postupke. Konačno je navedeno da "Imajući u vidu da je ekološka dozvola za HE Ulog izdata u 2011.godini, nakon čega je ista i obnovljena u skladu sa propisima, nesporno je da su se postupci sprovedeli prije nego je predmetna lokacija dobila status kandidata za "Smaragdnu mrežu" i prije donošenja Preporuke 157. Bernske konvencije. Na zahtjev Sekretarijata Bernske konvencije redovno se dostavljaju informacije o statusu HE "Ulog". Ministarstvo za prostorno uređenje i ekologiju Republike Srpske nije dostavilo traženi dokument. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je dostavilo obavještenje FMOIT-u dana 28.08. 2023.godine, navodeći da je to ministarstvo vršilo koordinaciju aktivnosti u vezi sa posjetom predstavnika sekretarijata Bernske konvencije u oktobru 2022.godine. Navedeno je također da nadležne entitetske institucije su u mogućnosti da pruže najnovije informacije.

Konačno dana 12-13. 09 2023.godine, Sekretarijat Stalnog komiteta Bernske konvencije je ponovo razmotrio gore pomenutu žalbu 2020/9: Mogući negativni uticaji izgradnje hidroelektrana na rijeku Neretvu i donio sljedeću odluku

"Biro je izrazio žaljenje zbog vijesti koje su potvrdili obje strane da se izgradnja brane Ulog i hidroelektrane (HE) i dalje nastavlja i da nije planirano zaustavljanje, kako je navedeno u tački 7 Preporuke br. 217 (2022). U vezi izjave Vlade da "Izgradnja HE Ulog nije zaustavljena jer se nalazi izvan opsega zaštićenog područja i izgradnja ove elektrane ne ugrožava prirodne vrijednosti važne za proglašenje zaštićenog područja", Biro je podsjetio da je stručna procjena mjesta u oktobru 2022. godine i jednoglasna podrška ugovornih stranaka Stalnog odbora toj procjeni zauzeli potpuno drugačiji stav, ističući da će izgradnja ove brane prouzročiti nepopravljivu štetu području. Biro je podsjetio da je Bosna i Hercegovina dio Bernske konvencije kako bi poštovala međunarodne standarde i ponovno pozvao vlasti zemlje da prate poziv međunarodne zajednice suspenzijom ovog neodrživog projekta. Biro je također primijetio da koncesije još uvijek nisu otkazane za dvije faze hidroelektričnog sustava Gornja Neretva, te da projekt Gornja Horizonti hidroelektrane još uvijek traje. Ponovno su pozvali vlasti da prate tačke 8, 10 i 13 Preporuke otkazivanjem ili zabranom ovih projekata. Biro je pozvao nadležne vlasti da ubrzaju, ako je moguće, proces proglašenja Gornjeg toka Neretve kao zaštićenog područja i usvojenog staništa Smaragdne mreže (tačka 1)."

U skladu s naprijed navedenim, zaključuje se da Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije RS-a nije procijenilo utjecaj ovih projekata na kandidatsku lokaciju Emerald mreže i nisu poduzete potrebne mjere zaštite i očuvanja u cilju održavanja ekoloških karakteristika kandidatske lokacije do potpunog uključivanja u Emerald mrežu.

U prethodnim mjesecima 2023.goine, na adresu Vlade Federacije BiH stigao je veliki broj zahtjeva za zaštitu rijeke Neretve od strane nevladinog sektora i privatnih lica isti su prosljeđeni Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, FMOIT-a, FMPVŠ-u i Agenciji za vodno područje Jadranskog mora (zahtjevi dostupni u FMOIT-u).

Također, dostavljena je Vladi Federacije BiH inicijativa g-đe. Vesne Saradžić, delegatkinje u Domu naroda Federacije BiH za zaštitu rijeke Neretve uz napomenu da je Dom naroda još u tadašnjem sazivu 2021. godine donio jednoglasno Zaključak za zaštitu rijeke Neretve i zadužio entitetska ministarstva za poduzimanje aktivnosti iz svojih nadležnosti za zaštitu rijeke Neretve.

Na osnovu svega navedenog i izdatih akata zaključuje se da nadležni organi Federacije nisu bili uključeni na adekvatan način, odnosno na transparentan način iako se to tražilo službenim putem u više navrata. Posebno se skreće pažnja za HES "Gornja Neretva" o kojem FMOIT i FMPVŠ ne raspolažu o informacijama o trenutnom stanju realizacije istih, a što je slučaj i kod drugih zahvata na vodama u entitetu RS kad isti imaju uticaj na vode na teritoriji Federacije BiH.

Uzimajući u obzir raspoložive informacije, postoje opravdane indicije da:

- će gradnja i upotreba HE Ulog imati štetno djelovanje na prostoru općine Konjic u Federaciji BiH, kao i na Emerald mrežu.
- nisu urađene opsežna geološka i geotektonska istraživanja, bez kojih postoji opravdana sumnja da izgradnjom ovog objekta može biti ugrožena sigurnost stanovništva i materijalnih dobara nizvodno u dolini Neretve;
- nisu na adekvatan izvršena hidrološka mjerenja;
- će doći do negativnog uticaja nizvodno od visokih vodostaja, te bi za iste bilo potrebno prezentirati sistem planiranja prihvata visokih vodostaja, kako bi se ostvario uravnoteženi prijem visokih voda;
- s obzirom da je planirani rok za završetak i puštanje elektrane u rad kraj 2023. godine (prema dostavljenoj dokumentaciji u 2023. godini od nadležnih organa RS Agenciji za vodno područje Jadranskog mora Mostar, a što je inicirala Elektroprivreda BiH) ,nadležni organi FBiH ne raspolažu podacima o planiranom režimu rada HE Ulog i ista će imati direktan uticaj na područje nizvodno od hidroelektrane kao i nikako manje važno uticaj na rad nizvodnih hidroelektrana na Neretvi.

U cilju iznalaženja najboljeg rješenja kako bi se spriječile posljedice koje izgradnja hidroelektrana na području RS-a ima na stanje voda i okoliša u cjelini nizvodno u Federaciji BiH, u skladu sa ovom Informacijom i utvrđenim stanjem FMOIT i FMPVŠ predlaže Vladi Federacije da donese slijedeći zaključak:

1. Prihvata se Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva o identifikovanim potrebama za pokretanje inicijative prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine za zaštitu interesa Federacije Bosne i Hercegovine od posljedica izgradnje HE Ulog u Republici Srpskoj i sedam mini hidroelektrana, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva.
2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će informaciju iz tačke 1. zaključka uputiti Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine kao Inicijativu za rješavanje problematike uticaja gradnje HE Ulog i hidroenergetskog sistema Gornja Neretva na stanje voda i okoliša u Federaciji Bosne i Hercegovine.
3. Za praćenje realizacije ovog zaključka zadužuju se Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svako u okviru svojih nadležnosti.
4. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Na osnovu člana 19. stav 4. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na svojoj _____ sjednici održanoj _____2023. godine
d o n o s i:

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva o identifikovanim potrebama za pokretanje inicijative prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine za zaštitu interesa Federacije Bosne i Hercegovine od posljedica izgradnje HE Ulog u Republici Srpskoj i sedam mini hidroelektrana, koji čine hidroenergetski sistem Gornja Neretva.
2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će informaciju iz tačke 1. zaključka uputiti Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine kao Inicijativu za rješavanje problematike uticaja gradnje HE Ulog i hidroenergetskog sistema Gornja Neretva na stanje voda i okoliša u Federaciji Bosne i Hercegovine.
3. Za praćenje realizacije ovog zaključka zadužuju se Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, svako u okviru svojih nadležnosti.
4. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: _____/2023
Sarajevo, _____/2023. godine

P R E M I J E R

Nermin Nikšić